

אוניברסיטת בר-אילן
המחלקה למדעי המדינה

01-604-71 פלסטינים מקהילה לתנועה לאומית – סמינריון ב.א. -
2007 סמינריון שנתי (4 ש"ש) ב.א.

ד"ר מנחם קליין

שעת קבלה – יום שלישי 12-14 או עד אחרון המככים
חדר – בניין מקסיקו קומה שנייה חדר 35
טלפון – 0544778742

תיאור הסמינר - הסמינר יעסוק במעבר הארוך והרב-ממדי של הפלסטינים מדפוסי ארגון קהילתיים לדפוסים של תנועה לאומית וארגון פוליטי. פרק הזמן שהסמינר יכסה יהיה מאמצע המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20. אם יהיה זמן תהיה התייחסות להתפתחויות שחלו מאז מלחמת 1948 ועד לשלהי המאה ה-20. בחלקו הראשון הסמינר יתבסס על המקורות החשובים ביותר והעדכניים ביותר של חקר התנועות הלאומיות. בחלק זה של הסמינר התלמיד יכיר את התיאוריות המודרניות על התהוותן של תנועות לאומיות. בחלקו השני יעסוק הסמינר במספר פרשיות וארועים בהיסטוריה הפלסטינית במגמה לעמוד על דפוסי מעבר מזהות קהילתית לדפוסי ארגון מדינתיים ולאומיים. הדיון בסמינר יעסוק בשלבי התפתחותה הפוליטית והחברתית של הלאומיות הפלסטינית, הגורמים הפנימיים והחיצוניים שהאיצו או עיכבו את התפתחותה וגיבושה של היחידה הלאומית הפלסטינית, והשפעת העימותים עם התנועה הלאומית היהודית, שלטון המנדט הבריטי ומדינת ישראל על התפתחותה של הלאומיות הפלסטינית. כמו כן יתייחס הסמינר למגעים המדיניים של התנועה הלאומית עם הציונות ומדינת ישראל.

באמצעות השיעורים והעבודה הסמינריונית יכיר התלמיד את הספרות המדעית הטובה, האיכותית והמעודכנת ביותר בתחום זה, לצד היכרות עם כמה מקורות ראשוניים רלבנטיים. הגישה של הסמינריון היא עיונית ומולטי-דיסציפלינארית עם דגש מיוחד על המתודה ההיסטורית לגוונה ושילובה עם מתודות של מדעי החברה. זה אינו סמינר תיאורטי ולא סמינר בו תיאוריה אחת מולבשת באופן אלים על המציאות ההיסטורית המגוונת והרב-ממדית. הגישה של הסמינר היא שהתיאוריות השונות נותנות בידי החוקר כלי עבודה מסוגים שונים בעזרתם הוא יכול לעמוד על המציאות הרב-גונית והמורכבת. במהלך הסמינר יוקדשו מספר שיעורים למתן הדרכה מפורטת לכתיבת העבודה הסמינריונית [ראו להלן]. **דרישות הסמינריון** [הדרישות נכתבו בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד אך הן מופנות גם כלפי הסטודנטיות] – על הסטודנט הבוחר בסמינר לשים לב לעניינים הבאים:

1. זהו סמינריון מדעי. התלמיד יידרש להיצמד למסגרת האקדמית של הדיון, ולהיות מודע לקיומן של מסגרות שיח ונרטיבים שונים מאלו שהוא מעדיף פוליטית, דתית או לאומית. ההתייחסות למסגרות שיח ולנרטיבים אלו תהיה מקצועית, אנליטית ופוזיטיבית ולא נורמטיבית.

2. העבודה הסמינריונית דורשת רמות גבוהות של מחקר וכתיבה אנליטית. הסמינר יאתגר את הסטודנט בתחום זה. לא תהיה פשרה על איכותן המדעית והמחקרית של העבודות. כמו כן לא תהיה פשרה באשר לאיכות המקורות עליהן תיבנה העבודה, ולשם כך ייתכן והתלמיד יידרש לעשות שימוש בספריות אוניברסיטאיות אחרות מלבד זו של בר אילן. בכל אחד משלבי ההכנה של העבודה התלמיד יידרש למאמץ מיוחד כדי לכתוב עבודה סמינריונית איכותית **גם אם עד כה הוא לא הורגל לדרישות ברמה כזו**. העבודה הסמינריונית הנדרשת בקורס זה היא עיונית ואנליטית. עליה להיות מעמיקה, מבוססת היטב, כתובה בבהירות ובסגנון מחקרי וערוכה על פי כל הכללים האקדמיים. הכנתה תדרוש השקעה רבה בכל השלבים החל מאיסוף החומר בספריות ועד לשלב הכתיבה והעריכה. עבודה סמינריונית משקפת את יכולתו המחקרית של מי שכתב אותה והיא עומדת במוקד הלימודים בכל אוניברסיטה מחקרית ראויה לשמה. לכן תהיה בקורס זה הקפדה מלאה על רמתה של העבודה. כדי להקל על התלמידים לעמוד בדרישות תינתן הנחיה צמודה במהלך הקורס. במהלך הסמסטר הראשון, ורק במהלכו, ניתן להגיש למרצה פרק מהעבודה כדי ללמוד מה יש לתקן. על הפרק הזה לא יינתן ציון.

3. לא ניתן לכתוב עבודה סמינריונית בתחום זה ללא שימוש מסיבי בחומר מקורות **באנגלית**. יכולת קריאת מקורות בערבית אינה חיונית. בהתחשב בעובדה שמדובר בסמינריון לתלמידי תואר ראשון אין צורך לעשות שימוש במקורות ראשוניים אלא שניוניים. יש לזכור שעבודה סמינריונית אינה יכולה להיות טובה אם מקורותיה גרועים. מקורות העבודה חייבים להיות הטובים ביותר בתחומם ועליה להקיף את כל החומר הטוב שניתן להשיגו, גם אם הדבר מאריך את רשימת המקורות. על התלמיד להתבונן במקורותיו, להעריך אותם ואת המתודה בה הם נכתבו, לנתחם ואם יש צורך אף לבקר אותם ביקורת המבוססת ומוכחת על סמך מה שהוא מצא במקורות מהימנים אחרים.

4. על פי כללי המחלקה לא ניתן לעשות עבודה סמינריונית בזוגות. היקף העבודה יהיה בין 30-50 עמודים מודפסים של ניתוח ולא של תיאור או סיכום של מקורות בודדים והצבתם זה לצד זה. ניתוח אינו הצבת סיכום של מקור אחד ליד מקור אחר, וגם הוספת מילה המצביעה על ניגודיות [מאידך 'אבל'] אינה יוצרת אוטומטית ניתוח. הניתוח חייב לשזור זה בזה את הנושאים הנדונים לכל אורך הפסקה. יש לציין בבירור את

השווה והשווה, את המיוחד ואת השגרתו ולזהות מהי הסיבה ומהי התוצאה, וכיצד דבר יצר או לא יצר תוצאה מסוימת ומדוע.

5. חשוב לזכור: כל מה שרוצים לומר חייב להיות כתוב בטכסט בבהירות ובמדויק. אין לקפוץ מעניין לעניין ללא הבחנה וללא מיצוי הנושא הנדון עד תומו. בכתיבה רק הטכסט מדבר ולא כוונת הכותב. ניסיונם של כותבים רבים מראה שהפגמים בטכסט אינם בולטים לעין אלא רק לאחר קריאה נוספת ממרחק של זמן וממרחק מנטאלי, כאשר הכותב פחות כבול לטכסט שיצר ויותר קל לו לראות את פגמיו. הדבר דורש זמן, ותהליך מתמיד של ביקורת עצמית. לא ניתן לכתוב עבודה סמינריונית ראויה לשמה תוך שבוע או פחות מכך.

6. העבודה הסמינריונית חייבת להיות ממוקדת בנושא הנדון ולהעמיק בו. אין לכתוב רקע כללי או היסטורי כיוון שבהכרח העמודים הספורים שיוקדשו לנושאים הללו יהיו שטחיים ולא מעמיקים. אם לצורך הניתוח יש להתייחס לאירוע או לממד היסטורי – חובה לשבץ את הדבר במקום המתאים במהלך הניתוח תוך התמקדות והעמקה בפרט הרלבנטי ורק בו.

7. לא כל מה שהסטודנט קורא ולומד לצורך העבודה ייכנס לטכסט הנכתב. הטכסט יהיה ממוקד בנושא הנדון בפרק או בפיסקה הרלבנטים, אבל לשם כך על הסטודנט ללמוד את הנושא ולקרוא הרבה, כולל ספרות שתספק לו את המידע הבסיסי על הנושא. בכתיבה הסטודנט נדרש לדעת להבחין בין מידע בסיסי לבין תיזה מחקרית, חדשנות ופרשנות.

8. על הכותבים להימנע מלכתוב משפטים טריוויאליים כגון: 'בעבודה זו השתמשתי בספרים ומאמרים', 'בחמישה ביוני 1967 החלה מלחמת ששת הימים'. על הניסוח להיות מפורט ומדויק – באיזה סוגים מוגדרים של ספרים ומאמרים נעשה שימוש ובאיזה לא, ומדוע, מה הבעיות המתודיות שהכותב נתקל בהם וכיצד פתר אותן; מה הרלבנטיות של מלחמת ששת הימים או של החמישה ביוני לנושא הנדון.

9. על הכותב להימנע מלהציג שאלת מחקר אחת ויחידה, ולא לחשוב במונחים בינאריים של שחור ולבן. המציאות האנושית היא מציאות מורכבת ועל המחקר לשקף את מורכבותה ולנתח אותה. במדעים העיוניים כל פיסקה עונה על שאלת מחקר אחת וכל פרק עונה על סל של שאלות – אפילו אם הכותב לא הציג כך את הדברים ובחר לכתוב נרטיב היסטוריוגרפי. לפיכך על כותב העבודה לפרק את הנושא הכללי לנושאי משנה ברמות שונות ולהגדיר לפיהם את פרקי העבודה וסעיפיה. הבניית העבודה צריכה להיעשות כך שבסופו של דבר יתקבל תלכיד ויהיה רצף ענייני בין כל חלקי העבודה.

10. על כל עבודה להכיל לפחות שני פרקים, אך לא יותר מארבעה, כאשר בכל פרק יש לפחות שני סעיפים, אך לא יותר מארבעה – חמישה, וכמובן מבוא וסיכום. כל אחד מסעיפי העבודה צריך להתייחס להיבט אחר של הפרק, וכל פרק מתייחס להיבט אחר של הנושא ברמת הפרק. הסיכום אינו חזרה על הנאמר בפרקים אלא התייחסות כוללת לחבילה כולה. וכמובן, על העבודה והביבליוגרפיה להיות ערוכה ומוגשת בהתאם לאפראט המדעי המקובל במדעי הרוח או במדעי החברה. מי שאינו מורגל בטכניקה זו ייטיב לעשות אם יצטייד במדריך המתאים ויתרגל זאת. עבודה שלא תעמוד בכללי האפראט המדעי לא תתקבל ולא תיבדק.

11. המרצה שומר לעצמו את הזכות לבחון את הסטודנט בעל פה על עבודתו אחרי הגשתה ובדיקתה.

12. יש לקבל את אישור המרצה לכל אחד מהשלבים הבאים: בחירת הנושא, קביעת ראשי הפרקים ורשימת מקורות ראשונית. זאת כדי לוודא שהסטודנט נמצא על המסלול הנכון והראוי ולא הלך לאיבוד. על השלבים הללו להיעשות בין אמצע הסמסטר הראשון לבין סופו. הדבר לא יתאפשר במהלך הסמסטר השני.

13. המורה לוקח בחשבון שלתמידים אין ידע מוקדם למעט מה שרכשו במערכת החינוך הישראלית ובתקשורת.

14. הנוכחות בשיעורים היא חובה, ויש צורך להשתתף השתתפות פעילה בדיונים.

15. הסמינר יושב הרצאות של המורה, רפרטים [הרצאות קצרות] של תלמידים ודיון בכיתה על החומר הנלמד.

16. המורה שומר לעצמו את הזכות להטיל על התלמידים לכתוב עבודה בהיקף לא גדול כדי לבחון את יכולת הכתיבה המחקרית שלהם ובהתאם לעזור להם להחליט האם הם יעמדו בדרישות העבודה הסמינריונית.

התלמידים יתבקשו להכין רפרט על אחד מנושאי הסמינר ולהציגו בכיתה במשך 15-20 דקות לכל היותר. הנושאים לרפרט והתאריכים שלהם יימסרו בשבוע השלישי או הרביעי של שנת הלימודים. ברפרט צריך להציג את הנושא הנדון בקצרה ובהירות. בשום אופן אין לקרוא את הרפרט מהכתב אלא לדבר על הנושא. ניתן להיעזר בנקודות כתובות. במידה והתלמיד נעזר במטול שקפים או במצגת מחשב אין להקריא את הדברים המוקרנים על המסך שהרי הם נלגד עיני הכיתה. הנקודות המרכזיות של הרפרט יופצו בכתב בין התלמידים בראשית השיעור בו יוצג הרפרט. על כל רפרט יגיב תלמיד אחד במשך 8-10 דקות. המגיב והמורה יקבלו לפחות יומיים מראש את עיקרי הדברים והמקורות עליהם מתבסס הרפרט; המגיב יתייחס לנאמר ולמה שלא נאמר על הנושא ולא יהסס לבקר או להציע זווית ראייה אחרת מזו שהוצעה ברפרט. הרפרט והתגובה עליו יהיו כל אחד 10% מהציון הסופי בקורס. מבחינה תוכנית יכלול הרפרט דיון בעניין הנוגע לנושא הסמינר או ביקורת טכסט/ספר. הרשימה הביבליוגרפית של כל רפרט תוכן בידי מגישה בהתייעצות עם המרצה.

הרכב הציון: רפרט או תגובה עליו 10% ;

היעדרות מהשיעורים ואי השתתפות פעילה תביא להורדת ציון מהעבודה הסמינריונית עד ל-20%.

מבחן – 20% . על פי הוראות המחלקה כל סמינר חייב בבחינה. הבחינה תיערך בסוף סמסטר א' ותהיה בחינת ידע על הנאמר ברפראטים והתגובה להם. המבחן יהיה בן שעה והשימוש בכל חומר עזר – מותר.

נושאי השיעורים ורשימת קריאה בסיסית

1. לאומיות ותנועות לאומיות
ברוך זיסר, על ימין ועל שמאל, שוקן תל אביב, 1999, עמ. 270-307.
שמור מדעי-המדינה לפי זיס. על (439762)

Susser Bernard, Political Ideology in the Modern World, Boston: Allyn and Bacon 1995, chapter 8.

שמור מדעי המדינה לפי SUS (0266956)

ארנסט גלנר, לאומים ולאומיות, תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה 1994 פרקים 1,4,5,7,8,10.
Ernest Gellner, Nations and Nationalism, Oxford: Blackwell, 1983.

320.54 GEL (4187)

בנדיקט אנדרסון, קהילות מדומיינות, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה 1999.
שמור מדעי המדינה לפי אנד.קה (411697)

Benedict Anderson, Imagined Communities, London: Verso, 1991.

שמור מדעי המדינה לפי AND (403011)

אנתוני ד' סמית, האומה בהיסטוריה, החברה ההיסטורית הישראלית 2000.
שמור מדעי המדינה לפי סמי. אמ (544890)

Anthony Smith, The Nation in History, University Press of New England, 2000.

בספריה המרכזית (השאלה מוגבלת) (516783) 320.54 SMI

עזמי בשארה, "בין לאום ואומה: הרהורים על לאומיות", תיאוריה וביקורת 6 (1995),
כתב עת באולם 4 (דלפק)

וכן ביהודה שנהב (עורך), קולוניאליות ופוסטקולוניאליות, ת"א: הקיבוץ המאוחד: 2004, עמ. 319-357.
שמור סוציולוגיה לפי קול.זה (594524)

2. היווצרות התנועה הלאומית והעימות עם הציונות והמנדט הבריטי
ברוך קימרלינג ויואל מגדל, פלסטינים – עם בהיווצרותו, כתר 1999, חלק ראשון, עמ. 11-114.
שמור מדעי המדינה לפי קימ.פל (401011)

Kimmerling, B. and Migdal, J., Palestinians. Harvard U.P. 2003, pp. 1-168.

E329.2 KIM (557370)

Neville Mandel, The Arabs and Zionism Before World War 1, Berkeley: University of Californian Press, 1976. –the summary.

E329.1 MAN (193530)

Muslih Muhamed, The Origins of Palestinian Nationalism. N.Y.: Columbia University Press, 1988, E329.2 MUS.

שמור מדעי המדינה לפי MUS (105414)

Khalidi Rashid, Palestinian Identity. Columbia University Press, 1997, E341.66 (A) chap. 2, 8.

שמור מדעי המדינה לפי KHA (373611)

יוסף לונץ, "שורשיה ומקורותיה של התנועה הלאומית הערבית בארץ ישראל ערב מלחמת העולם הראשונה" בתוך מעוז משה ובנימין קידר (עורכים), התנועה הלאומית הפלסטינית מעימות להשלמה? תל-אביב: משרד הביטחון, 1996. עמ. 52-27; הנ"ל, "המגעים הדיפלומטיים בין התנועה הציונית והתנועה הערבית הלאומית עם סיום מלחמת העולם הראשונה", שם, עמ. 80-61.
שמור מדעי המדינה לפי תנו.הל (330989)

פורת יהושע, "התנועה הלאומית הערבית הפלסטינית 1939-1918, בתוך שם, עמ. 92-81.
יוסף נבו, "התנועה הלאומית הערבית פלסטינית במלחמת העולם השנייה", בתוך שם, עמ. 114-93.
שמור מדעי המדינה לפי תנו.הל (330989)

אברהם סלע, "חברה ומוסדות בקרב ערביי פלסטין בתקופת המנדט: התמורה, היעדר ניעות וקריסה", בתוך כלכלה וחברה בימי המנדט, אבי בראלי ונחום קרלינסקי (עורכים), שדה בוקר: 2003.
שמור מדעי המדינה לפי כלכ.וח (557990)

Issa Khalaf, Politics in Palestine – Arab Factionalism and Social Disintegration 1939-1948, N.Y. SUNY Press, pp. 25-60.

בספריה המרכזית (מדף פתוח) E982.4 KHA (345125)

בני מוריס, קורבנות – תולדות הסכסוך הציוני – ערבי 1881-2001, ת"א עם עובד: 2003, 157-13.
E 327.53 מור.קר (575752)

Bernard Wasserstein, Israel and Palestine – Why they Fight and Can They Stop? Profile Books, 2003.

E329.1(1) WAS (602305)

3. 1949-1994 – תבוסה ובנייה מחדש
בני מוריס, קורבנות – תולדות הסכסוך הציוני – ערבי 1881-2001, ת"א עם עובד: 2003, עמ. 327-246.
E 327.53 מור.קר (575752)

ברוך קימרלינג ויואל מגדל, פלסטינים – עם בהיווצרותו, כתר 1999, עמ. 244-115.
שמור מדעי המדינה לפי קימ.פל (401011)

Kimmerling, B. and Migdal, J., Palestinians. Harvard U.P. 2003, pp. 169-314.

E329.2 KIM (557370)

יהושפט הרכבי, "הפלסטינים מתרדמה להתעוררות", בתוך מעוז משה ובנימין קידר (עורכים), התנועה הלאומית הפלסטינית מעימות להשלמה? תל-אביב: משרד הביטחון, 1996, עמ. 298-243.
שמור מדעי המדינה לפי תנו.הל (330989)

משה שמש, מהנכבה לנכסה – הסכסוך הערבי – ישראלי והבעיה הלאומית הפלסטינית 1957-1967 דרכו של נאצר למלחמת ששת הימים, מכון בן גוריון, אוניברסיטת בן גוריון, 2004, עמ. 126-94, 280-216, 333-323, 552-427.

תדפיס 10021 (597196) – עמ' 126-94

תדפיס 10022 (597197) – עמ' 280-216

תדפיס 10023 (597198) – עמ' 333-323

תדפיס 10024 (597199) – עמ' 475-427

תדפיס 10025 (597200) – עמ' 519-476

תדפיס 10026 (597201) – עמ' 552-521

מיכאל אורן, שישה ימים של מלחמה – המערכה ששינתה את פני המזרח התיכון, ת"א: דביר, 2004, עמ. 86-19.

שמור מדעי המדינה לפי ארן.שש (588052)

Sayigh, Y., Armed Struggle and the Search for State. Oxford, Clarendon, 1997, pp. 25-33, 143-153, 319-327, 545-549.

שמור מדעי המדינה לפי SAY (391077) וגם תדפיס 4078 (387665)

Yezid Sayigh, "War as Leveler, War as Midwife – Palestinian Political Institutions, Nationalism and Society since 1948", in Steven Heydemann, War Institutions and Social Change in the Middle East, Berkeley: University of California Press, 2000, pp. 200 – 239.
956.04 WAR (478085)

Andrew Terrill, "The Political Mythology of the Battle of Karameh", Middle East Journal, 55 (2001), No. 1, pp. 91-111.
Journal + EJournal

משה מעוז, המנהיגות הפלסטינית בגדה המערבית – התמורות בתפקודם של ראשי הערים הערביים בשלטון ירדן וישראל 1948-1984, תל אביב: רשפים 1985, עמ. 125-198.
E 329.2 (1) מעו.מנ (31812)

Moshe Maoz, Palestinian leadership on the West Bank: the changing role of the Arab mayors under Jordan and Israel, London: Frank Cass, 1984, chapters 5-8.
E329.2 (1) MAO (15190)

פריש הלל, "ממאבק מזוין לגיוס פוליטי – תמורות באסטרטגיה של אש"ף בשטחים", בתוך גד גילבר ואשר ססר (עורכים), בעין הסכסוך – האינתיפאדה, תל אביב: הקיבוץ המאוחד ואוניברסיטת תל אביב, תשנ"ב, עמ. 40-67.
E 329.1 (1) בעי.הס (181686)

Glenn Robinson, Building a Palestinian State – the Incomplete Revolution, Bloomington: Indiana University Press, pp. 19-65; 132-200.
E329.2(1) ROB (369376)

Menachem Klein, "By Conviction Not by Infliction The Internal Debate Over Reforming the Palestinian Authority", Middle East Journal, Vol. 57 No. 2 Spring 2003, pp. 194-212.
Journal + EJournal

Nathan Brown, Palestinian Politics After Oslo Accords, Berkeley: University of Californian Press 2003: 1-18, 94-137, 191-243.
E990.29 BRO (588679)

מיכאל מילשטיין, בין מהפכה ומדינה הפת"ח והרשות הפלסטינית, מרכז משה דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה, אוניברסיטת תל אביב, 2004.
אין

ראובן פז, "הגורם האסלאמי באינתיפאדה", בתוך גד גילבר ואשר ססר (עורכים), בעין הסכסוך – האינתיפאדה, תל אביב: הקיבוץ המאוחד ואוניברסיטת תל אביב, תשנ"ב, עמ. 68-98.
E 329.1(1) בעי.הס (181686)

Khaled Hroub, Hamas – Political Thought and Pracrice, Washington D.C., Institute for Palestine Studies, 2000.
אין

Klein Menachem, "Competing Brothers: The Web of Hamas-PLO Relations", in Terrorism and Political Violence, Vol. 8 No. 2 (Summer 1996), pp. 111-132
כתב עת בספרייה למדעי החברה
and in E. Inbar and B. Maddy-Weizman (Eds.) Religious Radicalism in the Greater Middle East, London: Frank Cass, pp. 111-132.
שמור מדעי המדינה לפי REL (354801)

Nigel Parsons, The Politics of the Palestinian Authority – from Oslo to al-Aqsa, New York: Routledge, 2005.

E329.3 PARp (1072101)

מקורות עזר – תעודות ומקורות ראשוניים

Palestine: Documents / edited by Mahdi F. Abdul Hadi PASSIA, Documents on Palestine Vol. 2 volumes, Jerusalem 1997.

(414211) PAL שמור מדעי המדינה לפי

אמירה הס, לשתות מהמים של עזה, הספריה החדשה והקיבוץ המאוחד.
שמור מדעי המדינה לפי הס. לשט (332879)

קמפ דייויד 2000 מה באמת קרה שם? דני רובינשטיין ואחרים, ידיעות אחרונות 2003
E 990.29 קמפ.די (573159)

מקורות על המשא ומתן הציוני/ישראלי – ערב/ פלסטיני

Neil Caplan, Futile Diplomacy, London: Frank Cass, Vol. 1 1983 [1882-1931], Vol. 2 1986 [1936-1945] Vol. 3 1997 [1948-1954], Vol. 4 1997 [1954-1956].

D609 CAP (14036) בספריה המרכזית (מדף פתוח)

Jeremy Pressman, “Visions in Collision – What Happened at Camp David and Taba”, International Security, 28, Fall 2003, pp. 5-43.

Journal + EJournal

Menachem Klein, The Jerusalem Problem The Struggle for Permanent Status, The University Press of Florida, 2003.

E114 KLE (570619)